

به نام خدا

دانشگاه تهران
پردیس دانشکده‌های فنی
دانشکده برق و کامپیوتر

پژدازش زبان های طبیعی

CA3

فاطمه سلیقه

۸۱۰۱۹۸۳۰۶

فروردین ماه ۱۳۹۹

سوال ۱

(الف و ب)

ابتدا از روی فایل داده های آموزش خوانده سپس پیش پردازش های لازم را انجام داده و در نهایت متن آموزش را به صورت لیستی از کلمات که پشت سر هم آمده اند در می آوریم .

سپس از اول لیست شروع می کنیم و ۴ کلمه ای که پشت سر هم آمده اند را در یک لیست قرار می دهیم و کلمه پنجم را به عنوان label (خروجی مورد نظر) در نظر می گیریم . نمونه ای از خروجی تاکنون:

sequences	labels
['many are the hours', 'are the hours in', 'the hours in which', 'hours in which i', 'in which i have', 'which i have unk',	['in', 'which', 'i', 'have', 'unk', 'upon',

سپس با استفاده از tokenizer دو لیست بالا را به صورت عددی در می آوریم . از آنجایی که خروجی شبکه یک آرایه با اندازه vocabulary است بنابراین لازم است تا خروجی را به صورت بردار one_hot با اندازه vocabulary در بیاوریم . از آنجایی که اندازه vocabulary برابر 62155 و تعداد داده ها برابر 819575 است . بنابراین خروجی با ابعاد 819575*62155 می شود . این اندازه بسیار بزرگی است و با خطای حافظه مواجه بودم . (در google colab باز هم با مشکل مواجه شد) . برای حل مشکل vocabulary را محدود کرده و ۲۰۰۰ کلمه پرتکرار را انتخاب نمودم و به جای بقیه کلمات unk گذاشتم .

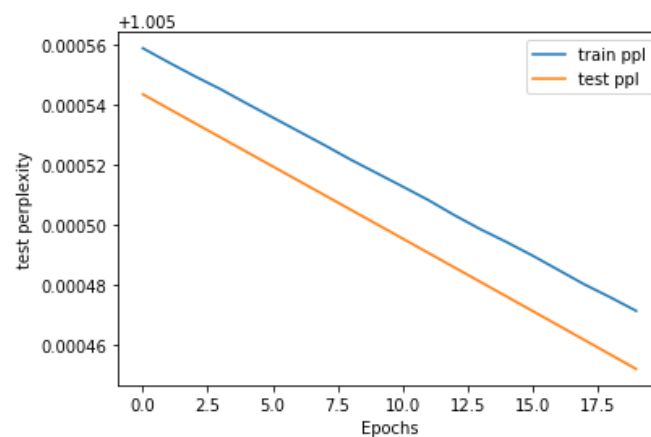
بنابراین در نهایت داده ها به صورت زیر در آمدند :

```
array([[ 96,   31,    2, 607],
       [ 31,    2, 607,    5],
       [   2, 607,    5,  30],
       ...,
       [1932,  14,   17,    8],
       [  14,   17,    8,   45],
       [  17,    8,   45,   37]])
array([[0, 0, 0, ..., 0, 0, 0],
       [0, 0, 0, ..., 0, 0, 0],
       [0, 0, 0, ..., 0, 0, 0],
       ...,
       [0, 1, 0, ..., 0, 0, 0],
       [0, 0, 0, ..., 0, 0, 0],
       [0, 0, 0, ..., 0, 0, 0]])
```

حال برای طراحی شبکه ، لایه اول یک Embedding است که اندازه وزن های آن را با استفاده از GloVe بدست می آوریم . سپس یک لایه پنهان به ۳۵ نورون قرار داده و از تابع tanh برای activation استفاده نموده و در نهایت لایه خروجی با اندازه ارایه های به طول اندازه vocabulary و softmax می باشد . برای به روز رسانی پارامترها هم از روش stochastic gradient descent استفاده شده است و تابع هزینه هم binary_crossentropy می باشد . learning rate را هم در ابتدا برابر 0.02 قرار داده شده است .

(ج)

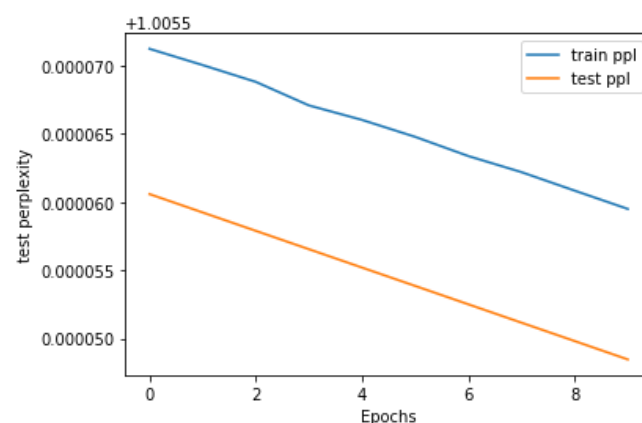
loss = 0.004251258724443608 acc = 0.9995003938827065

(د)

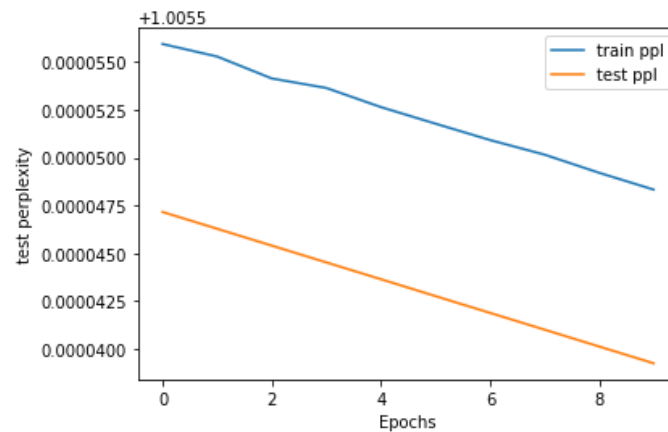
Context = 3

loss = 0.0055331340027785746 acc = 0.9993342756859924

Context = 2

loss = 0.00552396107219541 acc = 0.9993342757012065

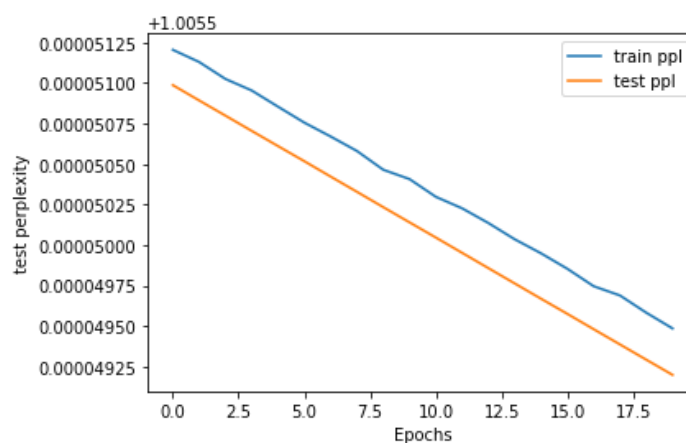
با توجه به نتایج به دست آمده زمانی که تعداد context برابر ۴ است بهترین حالت است و سپس زمانی که برابر ۲ است و پس از آن زمانی که برابر ۳ است .

به صورت منطقی هر چه تاریخچه بیشتر باشد یعنی تعداد کلمات context بیشتر باشد نتیجه باید بهتر باشد . نتایج به دست آمده نشان میدهد که تعداد context برابر ۴ باشد نتیجه بهتر است و تفاوت آن با بقیه بیشتر است . اما باید در حالت context برابر ۳ از ۲ بهتر می بود اما بسیار نزدیک هم شدند . شاید به دلیل خود داده های تست باشد .

(۵)

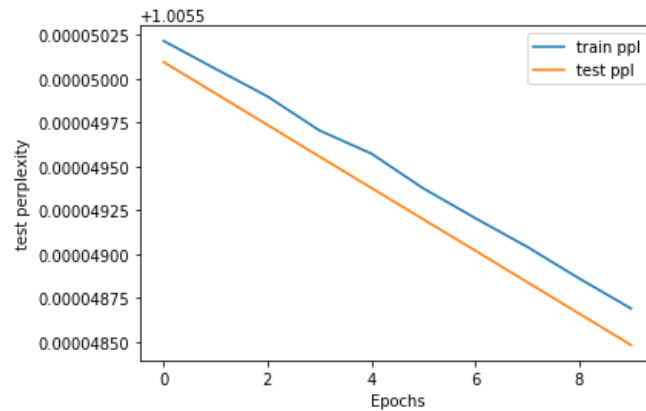
Learning rate = 0.01

loss = 0.005533857861893853 acc = 0.9993342757072898

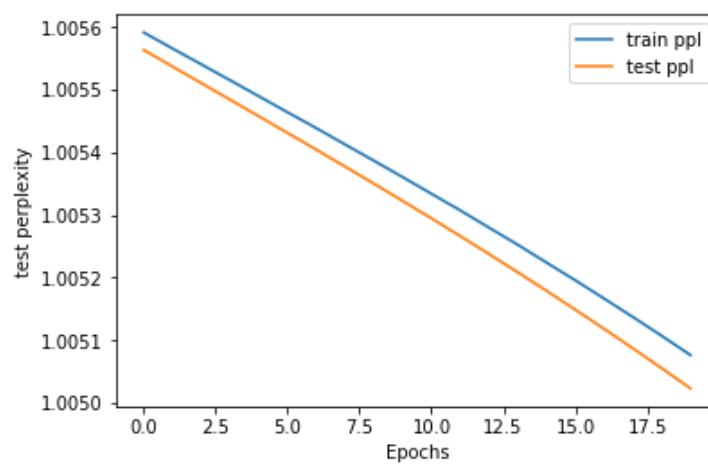
Learning rate = 0.03

loss = 0.005533146970997169 acc = 0.9993342757072898

Learning rate = 0.1

loss = 0.005010515466336049 acc = 0.9993342757072898

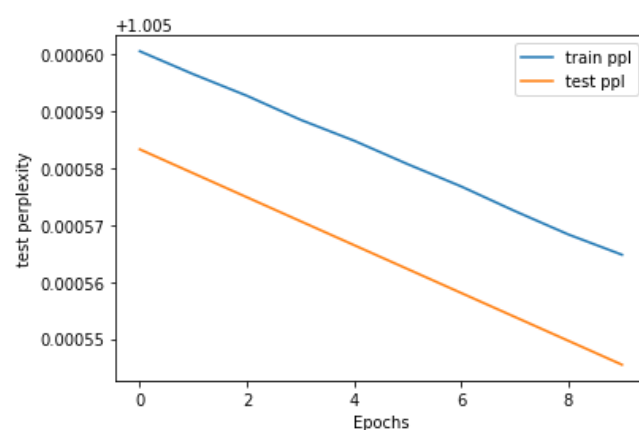
با توجه به نتایج به دست آمده از تست می بینیم که $lr=0.02$ از همه بهتر و سپس 0.1 و پس از آن 0.03 و 0.01 تقریباً به یک اندازه هستند .

ز)

تعداد نوروں : ۵۰

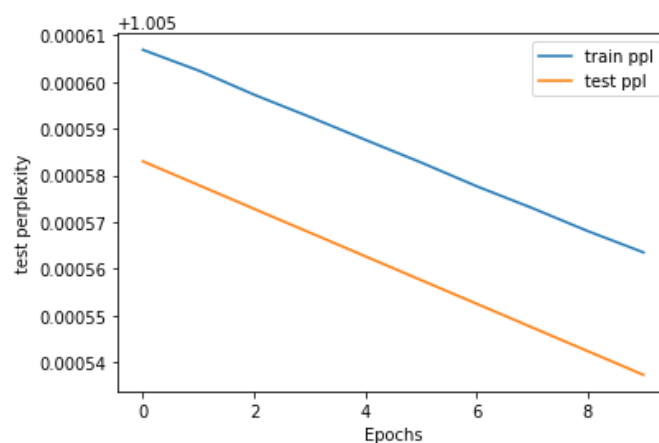
loss = 0.005530127469384436 acc = 0.9993342757072898

تعداد نوروں : ۱۰۰

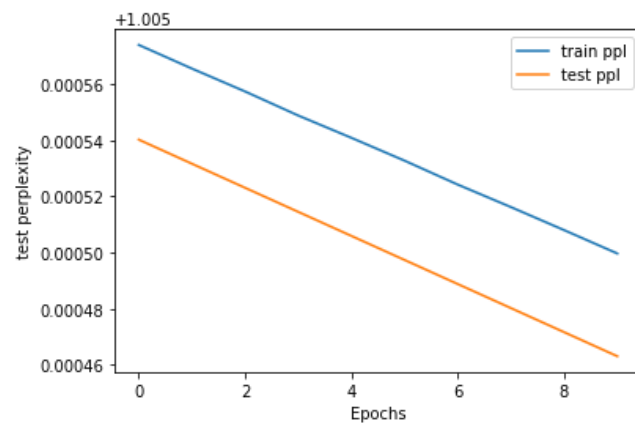
loss = 0.005522077924094266 acc = 0.9993342757072898

تعداد نوروں : ۱۵۰

---

loss = 0.005448177159402117 acc = 0.9993342757072898

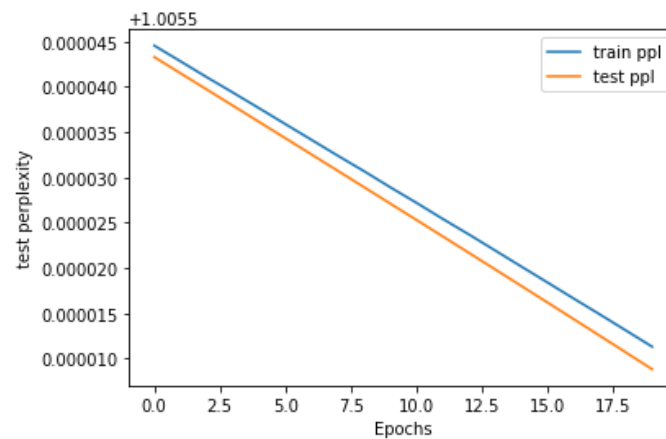

با توجه به نتایج به دست آمده با افزایش تعداد نورون ها مقدار loss و perplexity کاهش می یابد در نتیجه بهتر عمل می کند . همان گونه که در شبکه های دیگر هم افزایش تعداد نورون ها به بهتر شدن نتیجه کمک می کند .

سوال ۲

برای این قسمت شبکه مورد نظر پیاده سازی شد و نمودار زیر از ppl به دست آمده :

loss = 0.005493701212362967 acc = 0.9993342757072898

همان طور که از نتایج به دست آمده می بینیم در قسمت دوم شبکه بهتر عمل می کند یعنی perplexity بهتر است زیرا بردارهای لایه Embedding براساس داده خودمون آموزش داده می شود و از وزن های آماده استفاده نشده است .